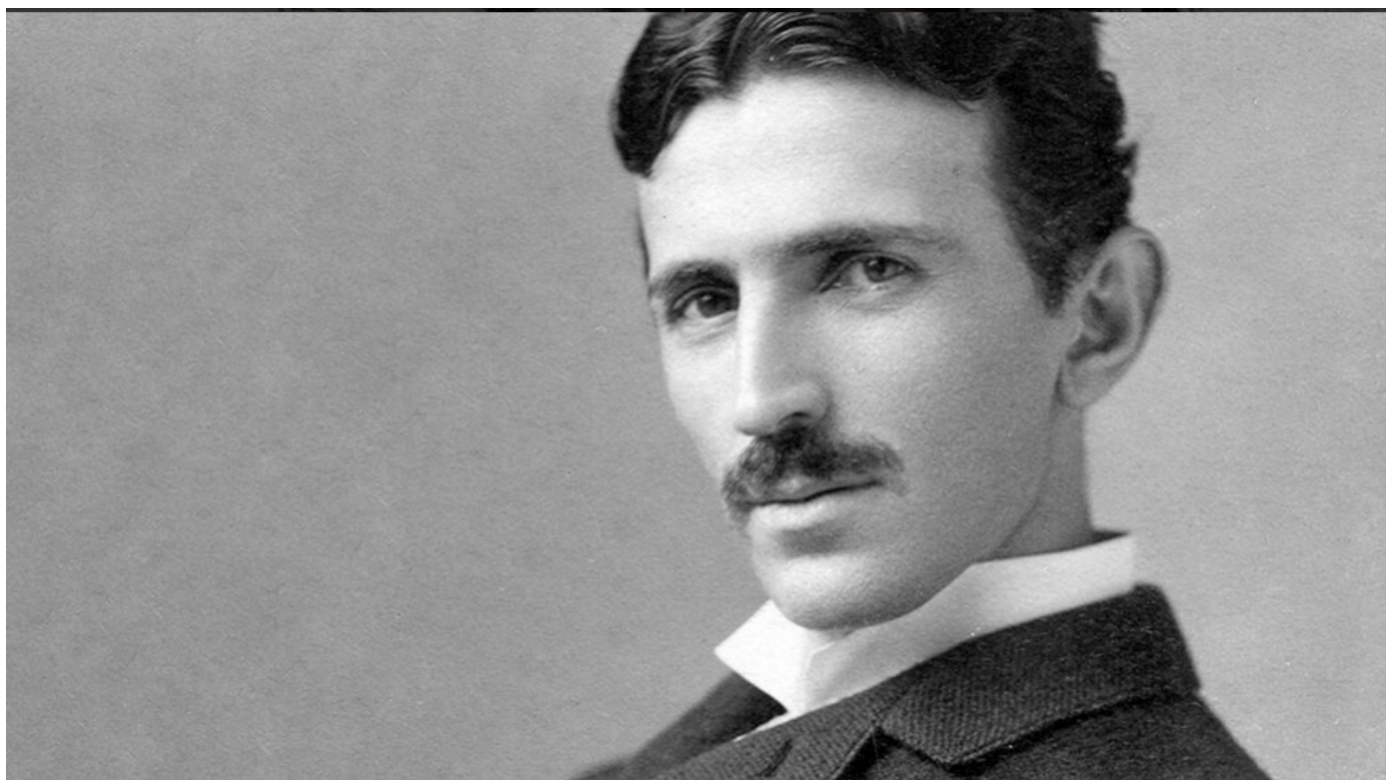

БЕОГРАД - На данашњи дан 1856. године рођен је српски научник и проналазач Никола Тесла, један од највећих умова у историји. Његовим изумима у много чему постављен је правац научно-техничког развоја у 20. веку. Рођен је као син свештеника Српске цркве. Студирао је електротехнику, али је никада није завршио. Насупрот свим великим ауторитетима његовог времена инсистирао је на коришћењу наизменичне струје наместо једносмерне. Пронашао је обртно магнетно поље, индукциони мотор, генератор и трансформатор, феномен електромагнетне резонанце и патентирао је низ изума на којима се заснива савремена електроника и електротехника уопште. Без његових изума савремена цивилизација имала би потпуно другачији изглед. Пионир је и радио технике, бежичне телеграфије, радара. Патентирао је око 700 проналазака. Након што је прекинуо студије у Грацу, извесно време провео је у Будимпешти и Паризу, затим одлази у САД, где остаје до краја живота. Поводом стогодишњице његовог рођења, 1956. јединица за мерење високог напона добила је Теслино име, којим је названа и јединица јачине магнетног поља.

Данас је петак, 10. јул, 191. дан 2020. До краја године има 174 дана.

138 - Умро је римски цар Публије Елије Хадријан, који је по доласку на престо 117. увидео да Римско царство слаби и одрекао се освајања, утврдивши границе у Германији као и у Британији. На северној граници провинције Британије, између залива Клид и Форт, подигао је тзв. Хадријанов бедем који је требало да штити од упада Пикта и Шкота (келтских староседелаца). Подигао је више градова, од којих је најважнији Хадријанов град у Тракији - Хадријанополис (данас Једрене у Турској). Био је велики поштовалац грчке културе и покровитељ уметности.

1509 - Рођен је швајцарски верски реформатор француског порекла Жан Калвин, оснивач протестантске хришћанске заједнице - по њему назване Калвинисти, једне од најважнијих у оквиру антиримокатоличке реформације. Од римокатоличких прогона склонио се у Женеву и ту је основао прву протестантско-калвинску верску заједницу, а најважније верске идеје изложио је 1536. у делу "Установе хришћанске вере". Калвинов приступ био је много искључивији него Лутеров и уопште његови следбеници важили су за ванредно строге и према себи и према другима. Почетком деветнаестог века образована је Евангелистичка заједница, у оквиру које и данас постоје Аугзбуршки (лутерански) и Хелветски (калвинистички) део.

1559 - Умро је француски краљ Анри II, отац тројице краљева - Франсоа II, Шарл IX и Анри III. Током владавине од 1547. као изразити римокатолик, уз потпору супруге Катарине де Медичи, отпочео је систематско прогањање Хугенота (француских Калвиниста), што је 1562. изазвало верске ратове који су 36 година потресали Француску.

1584 - Убијен је холандски државник Виљем I "Ћутљиви" од Оранжа, од 1579. први државни поглавар протестантске републике Уједињених Провинција Низоземске. У борби против Шпаније био је заповедник холандске револуционарне војске, пошто је до 1581 Холандија била шпански посед. Сукоб је имао изразиту верску димензију јер је строго римокатоличка Шпанија свим средствима гушила холандски протестантизам. Тек 1648. Шпанија је признала суверенитет Холандије. Виљема I убио је Балтазар Жерар, према налогу шпанског краља Фелипеа II.

1830 - Рођен је француски сликар и графичар Kamiј Писаро, један од главних представника импресионизма. Сликао је једноставне пејзаже, мртве природе и фигуре, опробао се и у графичким техникама, посебно у бакрорезу. Знатно је утицао на неевропско сликарство.

1834 - Рођен је чешки писац Јан Неруда, који је одиграо важну улогу у формирању чешког реализма и борби против малодушности сународника подлеглих немачкој култури. Готово сви градови тадашње Чешке имали су потпуно немачки карактер. Дела: збирке приповедака "Малостранске приповетке", "Арабеска", "Железнички радници", збирке песама "Прости мотиви", "Космичке песме", "Баладе и романсе", "Песме на велики петак", есеји "Чешко друштво", "Литература, позориште, ликовна уметност и музика", "Штетни правци", "Модерни човек и уметност".

1842 - Рођен је српски политичар и правник Глигорије-Гига Гершић, професор Велике школе у Београду, члан Српске краљевске академије. Један је од оснивача Народне Радикалне странке, у чијим је владама три пута био министар правде. Дела: "Енциклопедија права", "Систем римског приватног права", "Природа државине", "Данашње ратно право", "Данашње дипломатско и конзуларно право", "Међународно-правни биланс у послератној балканској кризи".

1851 - Умро је француски сликар Луј Зак Манде Дагер, проналазач "Дагеротипије". Његов проналазак омогућио је израду првих типова фотографија.

1871 - Рођен је француски писац Марсел Пруст, аутор дела бескрајно сложене и танане конструкције. Извршио је огроман утицај на европски роман 20. века. Дела: циклус романа "У трагању за изгубљеним временом" ("У Свановом крају", "У сенци девојака у цвету", "Око Герматових", "Содома и Гомора", "Заточеница", "Нестала Албертина", "Нађено време"), роман "Жан Сантеј", полемички спис "Против Сент Бева".

1895 - Рођен је немачки композитор Карл Орф, аутор сценске кантате "Кармина Бурана". Написао је "Музика за децу" намењену музичком образовању деце, а као предложак за сценска дела ("Цатулли Цармина", "Антигона", "Трионфо ди Афродите") углавном је користио античке и средњовековне изворе.

1926 - Рођен је српски глумац Павле Вуисић. Орсон Велс га је описао као: "вулкан глуме, живота и снаге". Већ у првом филму "Чудотворни мач" Војислава Нановића 1950. наметнуо се необично снажном глумачком личношћу, која је потом обележила више од 100 филмова и мноштво ТВ серија и драма, попут култне "Шешир господина Вујића". Филмови: "Ко то тамо пева", "Сећаш ли се Доли Бел?", "Маратонци трче почасни круг", "Хајка", "Кампо Мамула", "Дим", "Мачак под шлемом", "Парче плавог неба", "Жећ", "Хороскоп", "Инспектор", "Сам", "Погон Б", "Кад чујеш звона", "Догађај", "Коњух

планином".

1940 - Нападом најмање 70 немачких бомбардера на циљеве у јужном Велсу, у Другом светском рату почела је битка за Британију.

1962 - Из Кејп Каневерала лансиран је амерички телекомуникациони сателит "Телстар", који је омогућио пренос ТВ програма преко Атлантског океана.

1973 - Бахамска острва су стекла независност у оквиру Британског комонвелта, после 190 година британске колонијалне владавине.

1991 - Борис Јељцин је преузео дужност председника Русије као први шеф те државе који је то постао захваљујући победи на изборима.

1992 - Бившег панамског диктатора Мануела Норијегу, који је раније био штићеник САД, суд у САД је осудио на 40 година робије, под оптужбом да је дозволио коришћење Панаме за шверц дроге.

1995 - Вођу бурманске опозиције и добитницу Нобелове награде за мир Аунг Сан Су Ћи војна хунта Бурме је ослободила из кућног притвора, шест година пошто јој је ограничила слободу кретања.

1997 - Припадници елитне британске јединице у саставу Снага за стабилизацију (Сфор) у Босни и Херцеговини убили су поред једног језера код Бања Луке бившег шефа полиције у Приједору Симу Дрљачу, којег је Међународни суд у Хагу ставио на тајну листу оптужених за ратне злочине.

2000 - У Манили је погинуло најмање 216 људи кад се брдо смећа, највећа депонија у главном граду Филипина, покренуто јаком кишом, обрушило на сиротињско насеље уцерица названо "Обећана земља".

2003 - Умро је физиолог Радослав Анђус, редовни члан Српске академије наука и уметности. Био је ауторитет у области физиологије у међународним оквирима. Бавио се истраживачким радом у Паризу, Лондону, Филадельфији.

2006 - Путнички авион компаније "Пакистан интернешенел ерлајнс" срушио се у близини града Мултана у централном Пакистану, при чему је погинуло свих 45 путника и чланова посаде. Авион се срушио неколико минута по полетању из Мултана, а ишао је за Лахоре и престоницу Исламабад.

2006 - Погинуо је чеченски терориста Шамил Басајев. Он и низ других терориста убијени су, од стране руских снага безбедности, у операцији у Ингушетији док су припремали терористичке акте у тој кавкаској области. Русија га је означила одговорним за низ терористичких аката у којима је погинуло више стотина људи, попут напада на школу у Беслану, позориште "Норд-ост", отмице авиона, експлозије у стамбеним зградама, заузимање болнице у Буђановску, несрећу на метро станици "Рижскаја".

2006 - Пољски председник Лех Качињски именовao је свог брата близанца Јарослава Качињског за председника владе, у питању је јединствен случај у историји демократских друштава.

2007 - Умро је српски синеаста Драгољуб Ивков. Од 1951. аматерски се бавио филмом, с велим успехом. Архитекта по образовању, Ивков је професионално радио на филму од 1960. Потписао је сценографију у више од 30 домаћих остварења и копродукција, у делима Жике Павловића, Душана Макавејева, Кокана Ракоњца, Марка Бабца, Александра Петковића. У Пули је 1967. добио главну награду за сценографију Павловићевог филма "Буђење пацова" а 1976. Златну арену за "Чувар плаже у зимском периоду" Горана Паскаљевића.

2015 - Умро је Омар Шариф, египатски глумац. Рођен 1932. у Александрији, Шариф се прославио 1962. године улогом у филму "Лоренс од Арабије" за коју је био номинован за Оскара. Најпознатији је по улози доктора Живага у истоименом филму Дејвида Лина из 1965. Укупно, снимиио је више од 60 филмова, а 2003. уручен му је Златни лав у Венецији, за животно дело.

2016 - Лидер Исламске државе у Ираку, Омар ал Шишани, иначе родом Чечен, погинуо је у граду Шаркат у борбама око Мосула, последњег града који је у Ираку држала такозвана Исламска држава.

2017 - Амерички технички комитет ИСО 639-2, са средиштем у Конгресној библиотеци у Вашингтону, није прихватио кодификацију црногорског језика, са образложењем да је у питању једна од варијанти српског језика. Исти комитет децембра исте године опозвао је своју одлуку.

(Танјуг)